

Slovenski REPUBLIKANEC

(prej Avtonomist)

Glasilo Slovenske Republikanske Strank

 PN. Državna Licejska knjižn.
 Strossmajerjeva ul. 1
 p. Ljubljana

 Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Breg št. 12. II.
 Telefon 119.

Izhaja vsak petek.

Mesečna naročnina 5 Din. — Cene oglasov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Pri malih oglasih vsaka beseda 50 par.

Št. 20.

Ljubljana, dne 22. maja 1925.

Leto V.

Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

»Protisrbska fronta«.

Naši centralistični politični nasprotniki so si izmislili proti nam novo bojno geslo. Oni pravijo, da snujeta gg. Pucelj in Prepeluh v Sloveniji novo »protisrbsko fronto«.

Tudi če bi bilo to očitanje resnično, se ga mi, odkrito povedano, ne bi prav nič bali. Ker pa je zadeva s »protisrbsko fronto« izmišljena in iz trte izvita, in sicer izmišljena s prozornim namenom, nakočati nad nas vsled »plemenskega hujskanja« zloglasno obznano, moramo tudi na to očitanje odgovoriti, kakor tako očitanje zasluži.

Kaj hočemo mi? Danes ve vsak človek v Sloveniji, ki mirno in hladno presoja naše izjave, da hočemo slovenskemu ljudstvu in narodu priboriti tiste pravice, ki jih daje moderna demokracija vsakemu posamezniku kot državljanu in vsakemu narodu kot narodu. Mi smo že sto in stokrat naglašali v svojem listu, da ga ni hlapec na svetu, ki bi hotel večno ostati hlapec in da ga ni bajtarja ali osebenka, ki bi hotel ostati večni bajtar, ampak hlapec in bajtar se trudita in delata zato, da postaneta enkrat samosvoja in neodvisna gospodarja. To pravilo pa ne velja samo za hlapec in bajtarje, ampak velja tudi za narode.

V prejšnjih stoletjih smo živeli Slovenci približno tako, kakor žive otroci, ki še ne vedo, kaj je denar in kaj je lastno gospodarstvo. Tako žive namreč otroci, ki se še ne zavedajo, zakaj so pravzaprav na svetu. Otrok živi veselo tja v en dan, skače in se igra in ne pozna nobene skrbi ne za jed in ne za obleko in ne za stanovanje. Kedar je lačen, pocuka mamo za krilo in dobi kos kruha. Kedar je strgan, mu kupi oče novo obleko. Zvečer ga pa položi mati spat v posteljo in ga lepo odeje. Otrok ne ve nič, kaj to vse stane.

Iz brezskrbnega razposajenega dečka pa zraste počasi resen fant, ki začne misliti in mora začeti misliti na to, kako se bo lepega dne redil in oblačil sam. Moči starih starišev pešajo in fant mora gledati, kako bo on zaslužil. Ko nastopi ta trenutek, se fant šele pravzaprav začne zavedati, da živi in še bolj zavedati, da je življenje težko. Ta šola je huda, ampak prestat jo mora vsak, kdor hoče živeti, ali pa — pogine.

Kakor z mladeniči, je tudi z narodi. Dokler smo bili pod avstrijskim jeroštvom, smo živeli lepo tja v en dan, češ »bodo že gospod presvetli cesar na Dunaju naredili vse, da bo prav.« Tako proti koncu avstrijske dobe pa smo že začeli — po dolgih stoletjih otročje dobe! — nekoliko misliti tudi na svoje pravice kot narod in smo začeli zahtevati skromno »narodno avtonomijo«, »slovenski jezik v šoli in v uradih« itd., da bi počasi prišli do lastnega gospodarstva in do lastnega gospodstva. Mogoče bi bili tudi prišli, čeprav šele bogvekdaj, če ne bi bil prevrat 1. 1918.

Avstrije strl. Prevrat 1. 1918. pa nam je odprl vrata do lastnega gospodarstva na stežaj, toda naši slavni politiki, ki so nas »vodili« takrat, bržkone niso imeli korajže, da bi začeli »na svoje«. Gospodje na svoji zemlji, in sicer neomejeni gospodje, smo bili le par kratkih tednov od prevrata pa do ujedinjenja dne 1. decembra 1. 1918., ko smo imeli v Ljubljani svojo slovensko »Narodno vlado«. Ko pa je prišlo »ujedinjenje«, je »Narodna vlada« sama vrgla puško v koruzo, naše neodvisnosti je bilo konec in dobili smo zopet novega gospodarja, ali kakor pravijo na deželi, »novega cesarja«, kateremu so začeli po stari dunajski navadi »klerikalci« tožiti liberalce, »liberalci« pa »klerikalce« in lepih sanj o naši politični in gospodarski neodvisnosti, ki si je ni mogoče misliti brez lastne državnosti, je bilo konec!

Toda po nerodnosti naših »vodilnih« politikov za enkrat pokopana misel na našo neodvisnost ni bila pokopana za vedno. Kljub splošni zmešnjavi pojmov, ki je nastala vsled brezobzirne agitacije z nekim meglenim »jugoslovanstvom«, so se vendar še našli možje, ki so spoznali, da Slovenci ne smemo zahtevati v novi državi samo svojih državljanskih pravic, ampak tudi svoje pravice kot narodna celota, ker ni samo posameznik organična celina, ampak tudi narod kot tak je organična celina, ki mora uživati tudi svoje pravice kakor jih uživa posameznik kot državljan.

To je bilo eno spoznanje. Drugo spoznanje pa je bilo, da v današnjem mednarodnem položaju zaradi nas Slovencev nihče ne bo trgal državnih meja. Zato je bilo logično omejiti naše zahteve in želje po neodvisnosti in preiskovati, do katere mere jih lahko uresničimo tudi v skupni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. In smo spoznali, da je mogoče tudi v skupni državi SHS uveljaviti velik del naših pravic do lastnega in gospodarskega življenja, če se država ne uniči, ampak le preuredi v federativnem smislu, t. j. če postane država SHS zveza držav. Ta zveza bi bila podobna skupni hiši, v kateri ima od treh bratov vsak svoje lastno stanovanje, za skupno hišo pa skrbe vsi trije.

In ker smo dalje spoznali, da je za zvezno državo najprikladnejša vnanja oblika republika, smo se določili za narodno suverenost, za katero govore tudi drugi važni razlogi, zlasti načela moderne demokracije in pa socijalni oziri.

Vsa ta načela razlagamo mi že nekaj let. Razlagamo jih javno, odkrito, brez vsakih pridržkov, ker to, kar smo spoznali za dobro, se upamo tudi kot poštenjaki javno povedati, in mislimo, da so naša politična načela jako dober in umesten političen program, ki mora gledati predvsem naprej, stremeč za visokim ciljem lastnega gospodarstva na svoji zemlji, in ki

se ne sme omejevati le na skrb, kako bi od danes do jutri lovili vladne drobtine kot večni hlapci!

Sedaj pa pridejo neki ljudje in pravijo, da je naš program »protisrbski«. Vprašamo naše bralce javno: Če poskuša hlapec pri bogatem kmetu postati svoj gospod in si kupi skromno bajto in kos zemlje, da bi vsaj svoje oči zatisnil na svojem, — ali je tak hlapec zaradi tega že sovražnik svojega prejšnjega gospodarja?! Ali mu je kaj na poti? Ali je svojemu prejšnjemu gospodarju kaj vzela, če si je za pošteno prihranjen denar kaj kupil?!

Tako je tudi z nami. Če hočemo mi kot Slovenci in kot narod imeti kakšne pravice, ali jih mar hočemo vzeti Srbom? Ali smo zaradi tega njihovi sovražniki?!

Mislimo, da nas razume vsak kmet! Ali nas razume tudi mestna gospoda, nas pa nič ne briga. Ta naj ostane, kakoršna je.

Za pametne ljudi, ki znajo sami misliti in ki ne pobirajo možgan-

skih smeti, ki jih odkladata »Jutro« in »Slov. Narod«, smo povedali dovolj.

Iz vsega, kar smo povedali, pa je razvidno, da nam more očitati »protisrbsko« samo: Ali popoln bedak, ki ne ve kaj dela in kateremu se ne sme vsled njegove bebavosti nič zameriti, ali je prefrigan lump, ki bi rad priklical na nas obznano, ali pa je človek, ki bi iz bogve kakšnih vzrokov rad videl, da Slovenci ostanemo v Srbskem morju in se posrbimo! Za ljudi te vrste smo že morebiti »proti Srbom«, za poštene ljudi pa ne. Če bo torej prišel nad vas človek, ki vam bo govoril, da smo mi »proti Srbom«, ga pomilujte, če je bedak, odklonite ga, če je lump, če je pa »obersrb«, ki pljuje na svoje slovensko pokolenje, ga prezirajte! Pošten Slovenec tudi ostane Slovenec, kakor Hrvat ostane Hrvat in Srb ostane Srb, če je kaj vreden, ker slovenska, hrvatska in srbska zavest ni nobena ovira, da ne bi mogli živeti v skupni državi.

Politična in finančna diktatura.

V naši ustavi stoji, da je naša država ustavna in parlamentarna monarhija. To se pravi, da je vlada v rokah ali vsaj morala bi biti v rokah dveh činiteljev, parlamenta in krone. Ker je oziroma bi moral biti parlament izraz ljudske volje, kateri se drugi ustavni činitelj že v lastnem interesu ne upira, bi moral biti parlament glavni in odločilni činitelj.

Tako bi moralo biti po ustavi. Kako pa je v resnici?

Kdor še ni pozabil na zadnje volitve, se gotovo spominja, kako se je »ljudska volja« pri nas delala. »Ljudske volje« niso delali samo razni strankarski agitatorji, ampak delala jo je pred vsem vlada. Vlada ima veliko moč, če hoče izrabiti vso državno silo v dosego svojih ciljev. Kjer pa vlada državo moč izrablja, da »ljudsko voljo« dela z večjim ali manjšim pritiskom na volilce, tam ne moremo več govoriti o parlamentu kot nepokvarjenem in čistem izrazu ljudske volje, ampak moramo smatrati parlament kot izraz vladne volje. Pravi izraz ljudske volje so prinesle zadnje volitve na Hrvaškem, kjer so ljudje volili kljub pritisku od zgoraj po svoji volji.

Kjer pa ima vlada poslance popolnoma v svojih rokah, tam ne moremo več govoriti o parlamentarnosti. Poslanci, ki so izvoljeni z vladno pomočjo, morajo delati to, kar vlada hoče in ne to, kar želi ljudstvo. Taki poslanci ne morejo in tudi ne smejo delati po svoji volji in po volji svojih volilcev, ampak se morajo ozirati na voljo in na želje vlade oziroma onih mož, ki predstavljajo vlado.

Med vladnimi možmi pa odločuje pri nas samo eden vse: Nikola Pašić. Dejanjsko stanje pri nas je, da se brez volje ali celo proti volji Nikole Pašića nič ne zgodi. Proti njemu se ne more oglašati noben minister, ker ga sicer kmalu iz vlade odslovi, a tudi noben poslanec, ker sicer pride v nevarnost, da pri prihodnjih volitvah ne bo več deležen vladne pomoči.

Pri nas torej vlada ni izvršni organ neodvisnega parlamenta, ampak parlament je mašina, ki deluje tako, kakor vlada hoče, oziroma tako, kakor hoče en sam človek, Nikola Pašić. Parlament sklepa nove postave samo navidezno, ker v resnici dela nove postave le en sam človek, ki vsled odvisnosti in poslušnosti parlamenta svoje sklepe lahko obleče v plašč parlamentarnosti.

Kjer pa parlament ne deluje po svoji volji, ampak izvršuje le to, kar en sam človek hoče, temu ne moremo več govoriti o parlamentarni vladavini, ampak tam imamo pravzaprav diktaturo, to je neomejeno vlado enega samega človeka. Diktatura je in ostane diktatura, če se prav skriva pod parlamentarnim videzom ali pod videzom vlade ene same politične stranke, ki je popolnoma v rokah le enega človeka.

Politična diktatura sama na sebi še ne bi bila tako veliko zlo, če bi diktator delal postave, ki so za vse kraje države primerne in prikladne. To pa se redko zgodi in se tudi težko zgodi, ker tako natanko en sam človek ne more poznati cele države, da bi lahko pri zakonodaji pravilno upošteval vse želje in zahteve raznolikega prebivalstva. Drugič pa krije diktatura v sebi nevarnost, da diktator kot človek z vsemi dobrimi in slabimi človeškimi lastnostmi le prerad izdeluje zakone, ki so na korist ali njemu osebno, ali njegovim ožjim rojakom, ali njegovi stranki, redkoke-daj pa celokupnosti. Zato v deželah, kjer vlada diktatura, čeprav parlamentarno pokrita, nikdar ne more biti prave zadovoljnosti in zato je v takih deželah proti nezadovoljnem skoro vedno na dnevnem redu — nasilje, ki je navadno začetek konca.

Še mnogo hujša kakor politična pa je finančna diktatura. Finančna diktatura je posledica politične diktature. Kjer ima vso oblast v rokah

le en sam človek ali ena sama politična stranka, obstoji večna nevarnost, da bo vsa zakonodaja na finančnem polju koristila le eni osebi ali eni stranki, vsi drugi pa morajo igrati žalostno vlogo **izkoristancev**. To sicer ni, da bi moralo biti, ampak navadno je tako.

Finančno diktaturo smo imeli tudi prej v Avstriji. V državnem zboru na Dunaju so imeli večino Nemci in nemški poslanci in nemška vlada so odločali in določali, kam naj gre davčni denar in kako naj se porabi. Svoje diktatorske moči pa Nemci — to se jim mora pošteno priznati — nikdar niso preveč izkoriščali, ampak so kot pametni upravniki in dobri računarji dali vedno nekaj denarja nazaj tudi v deželo, odkoder so davek pobrali. Oni niso gradili n. pr. cest in železnic, javnih poslopij itd. samo v nemških krajih, ampak tudi v ne nemških deželah, ne iz ljubezni do Slovanov, ampak zato, da pospešujejo blagostanje dežel in s tem ustvarjajo nove davčne vire. Avstro-ogrška banka je imela svoje podružnice po vseh deželah in je vsem dajala kredite, ki so ga bili vredni. Poštna hranilnica zopet je nalagala ves denar, kolikor ga je iz kakšne dežele dobila, zopet v tisti deželi. To je bila pametna, dobra in pravična uprava, tako da v resnici obstoječe diktature nihče niti čutil ni in se ji zato tudi ni nihče posebno upiral.

Kako pa je pri nas?

Pri nas je žalibog vse ravno nasprotno. Mi vsi vemo, koliko plača Slovenija davka na leto. Kaj pa pride nazaj? Edino le denar za uradniške plače v Sloveniji in še nekaj malega za nameček. Novih cest in železnic, novih javnih poslopij, regulacij hudournikov itd. ni videti nikjer, ampak še to propada, kar so nam ustvarili stari gospodarji.

Mi imamo tudi državno banko. Ta ima svoje podružnice tudi v

Sloveniji. Svota pa, ki je namenjena za cenene kredite v Sloveniji, je tako malenkostna, da bi jo porabilo lahko eno samo velepodjetje v Sloveniji. In vendar je Slovenija najbolj industrijska pokrajina v državi!

V Belgradu imamo tudi državno hipotekarno banko, katere naloga je, dajati kredite občinam ali pa na posestva. Doslej pa še nismo slišali, da bi dobila le ena občina v Sloveniji kakšno posojilo od tega zavoda, dočim dobiva samo Belgrad težke milijone! Ali je to pravično in pravilno?

Mi imamo dalje poštno hranilnico oziroma čekovni urad. Tam se zbirajo debeli denarji, zlasti iz Slovenije. Kako so gospodarili s tem denarjem prej v Avstriji, smo povedali zgoraj. Danes pa dobiva Slovenija v obliki posojil od tega zavoda smešno nizke vsote!

Ta teden smo dobili nov stanovanjski zakon. Ta zakon določa, da se sme zvišati najemnina za šestkratno ceno od l. 1914. v — dinarjih! Kaj bo posledica te določbe? Tako bo: Srbski najemniki bodo plačevali šestkrat toliko kakor leta 1914., mi pa najmanj štiriindvajsetkrat toliko! Ker pa hišni posestnik ne sme spraviti najemnine v svoj žep, ampak mora plačati največji del najemnine za davek, bomo mi zopet plačevali petkrat ali šestkrat višji hišni davek kakor posestniki v Srbiji, a od tega denarja bo Slovenija videla zopet le jako malo!

Tako bi lahko naštevali točko za točko, eno žalostnejšo od druge. Vse pa, kar smo povedali, so gola in suha dejstva.

Na podlagi tega pa, kar smo povedali, bo vsak razumen človek tudi uvidel, kako upravičen je naš boj za naše prizadevanje za preureditev države v federativnem smislu, da se zlorabe finančne in politične diktature enkrat za vselej preprečijo in onemogočijo.

Brezuspešen trud.

Nedeljsko »Jutro« piše: »Naša jugoslov. ideologija (mišljenje) je utemeljena na zgodovini razvoja našega naroda, ona izhaja iz dejstva, da smo bili nekdanj Slovenci, Hrvati in Srbi isto, da smo govorili isti jezik, imeli iste etnične (narodne) lastnosti.« Z ozirom na to okolnost, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi bili nekdanj »isto«, smatra jugoslovenska ideologija po »Jutru«, »da je z našim formalnim ujedinjenjem v enotni državi prišel čas, ko je treba to našo enotnost rekonstruirati (zopet vzpostaviti).« — Sedaj pa poglejmo, kaj pravi na take poskuse zopetnega stapanja več narodov v enega, nepristranska in nepolitična znanost. Jezikoslovje nas uči, da so si vsi takozvani »indo-germanski« jeziki sorodni. Latinska beseda »mater« je isto kot slovenska »mati«, nemška »Mutter« ali starogrška »meter«. Iz te okolnosti sklepajo nekateri, da so vsi ti narodi nekdanj bili »eno«, danes pa niso več »eno«, ampak iz enega skupnega debla je pognalo mnogo vej, ki se vsaka zase razvijajo. Znanost nam dalje pravi, da so se iz prvotnega skupnega latinskega jezika razvili sedanji različni jeziki: španski, laški, francoski in portugalski, ki se zopet razvijajo vsak sam zase. Niti enega primera pa ne pozna jezikovna znanost, da bi se bili različni jeziki stopili v enega. Kjer je kakšen narod ali kakšen jezik izginil, se je to vedno zgodilo s pritiskom in s silo na en ali drugi jezik (narod), ki je moral svoj jezik (narodnost) opustiti in se potujčiti, nikdar pa ne pozna zgodovina »stapanja«. Nekdanj slovenski Prusi so izgubili svoj prvotni slovenski jezik in so postali Nemci, niso se pa slovenski Prusi z Nemci »stopili« v en sam nemški narod! Tako nas uči objektivno in nepolitično jezikoslovje. Kaj nas pa uči znanost vseh znanosti, namreč naravoslovje? Če kmet vsadi v zemljo jabolčno ali hruševno peško,

zraste iz nje steblo (bodoče deblo). To steblo je od kraja le eno, je enotno. Kolikor višje pa raste deblo, toliko bolj se cepi in poganja veje. Vsak, kdor ima oči, vidi, da je vsaka veja različna od druge, po dolgoti, po debelosti itd., in vsak tudi vidi, da je vsaka veja različna od debla, čeprav je iz debla izšla. Deblo z vejami vred tvori res celoto, ki jo imenujemo »drevo«, toda ta celota obstoji iz vedno bolj različnih delov, kolikor bolj se drevo razvija. To je stvar, ki jo vsak kmečki pastir pozna in razume. Sedaj pa si mislite kmeta, ki bi rekel: »Jaz pa ne maram, da bi se deblo cepilo, kakor mu je dano od narave, ampak jaz hočem, da veje zopet zrastejo skupaj v eno samo deblo!« Kaj bi vi rekli kmetu, ki bi tako govoril? Po pravici bi mu rekli, da je bedak, ker je ponovna združitev vej v novo »enotno« deblo po naravi nemogoča stvar! In če bi kmet res šel in veje še tako trdno zvezal, da bi se zopet sprijele v deblo, kaj bi bila posledica? Mogoče da bi se dve ali tri veje res nekoliko prijele, čeprav ne brez sledu, ampak nekaj višje pa bi se zopet začele cepiti v veje! Kar je narava položila v organe, tega človek ne more, izpremeniti! In nekaj takega nenaravnega hočejo doseči naši »jugosloveni«, ki bi radi iz razcepljenih jugoslovenskih vej zopet nazaj napravili skupno jugoslovensko deblo, namesto da bi priznali, kar je ustvarila narava, da je slovenska veja, ki je pognala ne le iz skupnega jugoslovenskega, ampak iz skupnega slovenskega, ali celo indogermanskega debla, veja zase, hrvaška veja zopet veja zase, srbska pa zase, ki se med seboj tako razlikuje, da se ne morejo nikdar več sprijeti v eno samo skupno deblo. Res pa je, da je mogoče Slovence posrbiti, toda potem mora biti slovensčine prej konec!

Socijalna politika ali demagogija?

Povojna doba je prinesla s seboj velik razmah takozvanih »socijalnih« strank. Pravimo namenoma »socijalnih« in ne »socialističnih«, ker se s svojimi socialističnimi zahtevami mislo udeleževali samo socialisti vseh mogočih barv in struj, ampak tudi veliko število drugih strank je začelo razkazovati po vojni sestradanemu ljudstvu svoje blesteče »socijalne« programe, da bi pridobile zase kolikor mogoče veliko število volilnih glasov. Tako se je socijalna politika izvrгла polagoma v demagogijo najgrše vrste.

Kaj je socijalna politika? Kaj zahteva? Socijalna politika je politika, ki postavlja načela, po katerih naj uredi človeška družba svoje razmerje do posameznega človeka, da se bo vsak človek čutil v družbi srečnega in zadovoljnega. Zato zahteva socijalna politika na pr. take postave, ki onemogočajo beraštvo, pa ne z navadno policijsko prepovedjo beračenja, ampak tako, da ima vsak človek pravico do podpore iz javnih sredstev, če ne more več delati in zaslužiti. Socijalna politika zahteva za vsakega človeka človeško spoštovanje, primerno obleko in zadostno hrano in pomoč za slučaj bolezni. Takih zahtev, ki naj človeku omogočijo človeško življenje in ne samo živalskega vegetiranja, pozna socijalna politika jako lepo število.

Mnogo socijalno-političnih zahtev je tudi že deloma uresničenih, mnogo pa jih še čaka na izpolnitev. Socijalna politika ima torej jako lepe, plemenite in vzvišene cilje. Kakor pa že omenjeno, politična strankarija tudi socijalni politiki ni prizanesla, ampak jo oklenila brez ozira na izpolnjenost socijalno-političnih zahtev popolnoma v svoj demagoški jarem. Socijalna politika danes ni več resen študij, ampak je gola licitacija. Če ena stranka javno zahteva za onemoglega starčka priprosto stanovanje in hrano, se takoj oglasi konkurenčna stranka, ki zahteva za starčke poleg primerne hrane in stanovanja še dva purmana in pet litrov vina na dan.

Pametni ljudje, za katere socijalna politika ni samo sredstvo za varanje in zapeljevanje neuke ljudske množice, ampak stvar resnega razmotrivanja in proučevanja, so si pa na jasnem, da je treba tudi pri socijalni politiki zelo natančno razločevati dvoje, namreč cilj in njega izvršitev. Razne cilje, še tako visoke, si lahko postavlja vsak, kakor si jih hoče in kolikor

si jih hoče. To ne velja nič. Drugače pa je z izvršitvijo. To hočemo pojasniti z nekaterimi izgledi.

Glede stanovanj so si socijalni politiki in vzgojitelji in zdravniki že zdavnaj na jasnem, naj bi imela vsaka rodbina vsaj tri ločene stanovanjske prostore (za skupno bivanje, za starše in za otroke vsako posebej), če pa je v rodbini mnogo otrok, pa tudi več. Zgradba takih stanovanjskih prostorov pa velja denar, ki hoče biti obrestovan, dokler živimo v kapitalističnem svetu, ki ga pa še ne bo kmalu konec. Kje pa naj vzame za tako stanovanje potrebni denar ubog bajtar na deželi, če mu zemlja ne rodi toliko? Iz zemlje se lahko iztisne marsikaj, več pa nikdar, kakor zemlja ima!

Drug slučaj: Preskrba za delo nesposobnih starcev. Vsak, kdor čuti človeško, bo gledal na to, da onemogli reveži ne bodo poginjali od lakote na cesti, in načeloma je gotovo vsak človek za to, da se takim revežem pomaga. Toda kako daleč naj sega taka pomoč? Demagogi in ljudski zapeljivci pravijo, da mora segati skrb za onemogle tako daleč, kakor je globok žep onega, ki mora za onemogle skrbeti. Bogati posamezniki in bogate občine in države bodo za onemogle lahko drugače skrbele kakor pa ljudje, ki komaj sebe preživljajo!

Isto je s šolo, isto je z zdravniško pomočjo. Gotovo bi bilo lepo, če bi vsaka rodbina imela za svoje otroke lahko svoje lastne vzgojitelje in če bi si privoščila lahko sama svojega zdravnika. Lepo bi že bilo, če bi zmogla to vsaj vsaka občina. Ali je pa to v praksi mogoče? Na to vprašanje lahko odgovori vsak pameten in razumen človek sam! Demagogi bodo seveda neprestano kričali, da je potrebno to in potrebno ono, nikdar pa ne bodo povedali, od kod naj jemljejo ljudje denar za vse njihove želje!

Takih primerov bi našli lahko še na tucete. Za vse pa velja pravilo, da gobezdati tja v en dan je lahko in še lažje je obljubovati, narediti kaj pa je zelo težko. Zato opozarjamo svoje somišljenike, naj nikar ne nasedajo brez premisleka visokodonečim frazam, praznim obljubam in vabljivim demagoškim geslom, čeprav so zavita v še tako »moderno« obleko, kajti vse, kar je »moderno«, še ni vedno tudi pametno, še manj pa izpeljivo. Tudi pri zahtevah modernega časa je treba strogo ločiti pametne in izpeljive stvari od »modernih« bedarij.

Državni krediti za kmete.*

(Nadaljevanje in konec.)

III. Pokrajinske kmečke kreditne zadruge.

§ 14. Člani pokrajinskih kmečkih kreditnih zadrug morajo biti:

a) Krajevne kmečke kreditne zadruge, ki so osnovane na podlagi tega zakona, ki pa morajo podpisati vsaj en delež;

b) centralne kmečke zveze (zveze zadrug, kmečka društva), ki podpišejo enega ali več deležev.

§ 15. Pokrajinske kmečke kreditne zadruge smejo sprejemati v zvezo samo one krajevne zadruge, katerih sedeži so v dotični pokrajini (»oblasti«). Območje pokrajinske zadruge za kmečki kredit se krije z območjem pokrajin, kakor ga določa zakon o okrožjih (pokrajinah ali »oblastih«).

§ 16. V upravni odbor okrožne zadruge imenuje minister za kmetijstvo dva člana, poleg drugih, ki jih voli občni zbor okrožne kmečke kreditne zadruge. V upravni odbor prideta nadalje dva zastopnika najmočnejših kmečkih gospodarskih organizacij v dotičnem okrožju in

* V zadnji številki je pomotoma izostal iz tega vladnega načrta člen III., ki ga nadoknadujemo danes.

en zastopnik okrožne skupščine (deželnega zbora), v nadzorstvo pa ena oseba, ki jo imenuje finančni minister.

Okrožna kmečka kreditna zadruga ima lahko tudi svoj izvršni odbor, ki mora šteti najmanj pet oseb. Te izvoli upravni odbor iz svoje srede. V takem izvršnem odboru pa mora biti tudi en zastopnik ministrstva za kmetijstvo.

§ 17. Poleg ravnatelja bo imela vsaka okrožna kreditna kmečka zadruga še potrebno število preglednikov (revizorjev) za pregled dela v krajevnih kreditnih zadrugah in drugo pomožno osebje.

Ravnatelj in revizorje izvoli upravni odbor okrožne zadruge, potrdi pa jih ravnateljstvo za kmečki kredit. Ostalo osebje izbere ravnatelj, potrdi ga pa upravni odbor okrožne kmečke kreditne zadruge.

§ 18. Okrožne kmečke kreditne zadruge opravljajo sledeče posle: a) Dajejo kratkoročne in srednjeročne kredite na podlagi zadolžnic krajevnim kmečkim kreditnim zadrugam in njihovim članom, za katere jamčijo člani; b) dajejo dolgoročne kredite (posojila) krajevnim kmečkim kreditnim zadrugam za

njihove člane, ki jih bodo te odobrile in zanje jamčile.

§ 19. Okrožne kmečke kreditne zadruge zbirajo kapital za svoje delovanje:

1. s sprejemanjem hranilnih vlog od vsakogar, kdor ga jim zaupa;

2. s kreditom, ki jim ga dovoljuje ravnateljstvo za kmečki kredit na tekoč račun za posojila, ki jih one dovoljujejo.

§ 20. Okrožne kmečke kreditne zadruge imajo za vse obveznosti svojih članov prvenstveno pravico do njihovih deležev, ki tvorijo kapital okrožne kmečke kreditne zadruge.

Dnevne vesti.

Politični položaj. Sedaj se vse vrtili okoli vprašanja, kaj naj se zgodi s Pribičevićimi demokrati, če pride do sporazuma med Srbi in Hrvati. Samostojni demokrati dokazujejo radikalno in Pašiču, da je zveza z njimi za nje, to je za radikale v vsakem primeru bolj stalna in zato tudi več vredna, kakor s Hrvati, ki so se baje samo potuhneli in so nezanesljivi. Stari Pašič pa molči in zmičuje z rameni. Večina radikalne stranke pa misli, da se morajo Hrvati pritegniti k sodelovanju in stopiti v vlado. Tako misli in govori tudi veljaka srbske radikalne stranke, dr. L. Marković in dr. Janjić. Kako se bo ta klopčič razvozljal, se ne more prorokovati, Pašičevi ljudje trdijo, da se bo klopčič razvozljal takole: Demokratje bodo izrinjeni iz vlade in bodo nekaj časa vladali radikali sami, ki po tem očitno streme; Nato pa bodo nove volitve, morda na zimo. Ni pa tudi izključeno, da pride poprej še do RR vlade. — Slovenci smo potisnjeni na stran, ker je doslej g. dr. Korošec zamudil še vse prilike uveljaviti pomen Slovenije v tej državi. Njegova politika je ostala brezplodna in brez haska za naše ljudstvo. To uvidevajo celo tuje, ki opazujejo razplet dogodkov pri nas. Tako je na primer švicarski publicist H. Taub izdal te dni knjigo: »Südslavische Tage«. Tu popisuje Taub naše razmere in pravi »da je slovenska politika dr. Korošca brezplodna«. — Tako govore že tuje in zato je skrajni čas, da bi g. dr. Korošec zapustil samostojno politično delo, ki nima talenta zanj.

Gospodarska kriza pri nas je vsak dan težja. Dve strani jo označujeta: Industrija in obrt nimata dela. Zato narašča brezposelnost tudi med kvalificiranim delavstvom. Kmetje pa se znova zadolžujejo, ker cene njihovih pridelkov, zlasti pa živini, stalno padajo. To, kar moramo uvažati in kupovati, to je razna obleka in železni produkti, v ceni ne pada, ker se na te izdelke naklada visoka carina in druge davščine. To pa, kar pridelava naš kmetič s trudom in težavo, pa nima prave cene, ker mu škoduje banška konkurenca. Poleg tega imamo pri nas, v agrarni državi še izvozno carino na živino in nekatere druge poljske produkte, kar je očitno nesmisel. To krizo zakrivlja tudi naša notranja politika, ker poznajo stranke le svoje strankarske koristi, za splošna gospodarska vprašanja pa se ne menijo.

Poslanci zahtevajo! V dnevnem časopisju beremo sedaj, ko zboruje parlament, zopet dan na dan stare in že stokrat objavljene demagoške bedarije, da je ta ali oni poslanec »zahteval« to in to. Razne take »zahteve« se potem v raznih strankarskih listih prav debelo tiskajo, nepoučeni ljudje zlasti na deželi pa berejo tisto debelo tiskarijo z velikim zadovoljstvom in pravijo: »To je poslanec! Ta jim je fajno povedal!« Mi ne moremo dovolj glasno poudarjati in dovolj pogosto ljudi opozarjati na to, da so vse take »zahteve« izrečene zlasti od strani opozicijskih poslancev, navadna farbarija in grda

§ 21. Na koncu vsakega leta sestavijo okrožne zadruge za kmečki kredit svoj letni račun. Od čistega dobička, ki ostane po odplačilu vseh stroškov, obresti za deleže in za hranilne vloge itd., se plača tri četrtine v rezervni fond, ki se ne sme deliti in do katerega člani zadruge nimajo pravice, ena četrtina pa se bo porabila za šole in tečaje za izobrazbo osebja krajevnih zadrug, za populariziranje kmečkega kredita in za napredek kmetijstva. Če okrožna zadruga preneha delovati, se izroči njen rezervni fond ravnateljstvu za kmečki kredit v varstvo, potem pa ga dobi zadruga, ki se na podlagi tega zakona na novo ustanovi.

demagogija. Navada je namreč, da se da v parlamentu kaj doseči samo z resnim delom v parlamentarnih odborih, kjer se vsak nov zakon natanko predelava. Takrat je dana možnost, da doseže ta ali oni poslanec kakšno izpremembo v korist svojih volilcev, če zna svojo zahtevo resno utemeljiti. V belgradskem parlamentu pa je še to zelo težko, ker so gospodje v Belgradu zelo malo dostopni tudi za najbolj pametne predloge, zlasti če prihajajo iz vrst opozicije. V belgradskem parlamentu opozicija lahko govori in predlaga karkoli hoče, pa je vse bob ob steno! Zato so pa tudi vse »zahteve« slovenskih poslancev, o katerih beremo v slovenskem časopisju, popolnoma brezpomenne, ker se živ krst v vladi zanje ne zмени. To slovenski poslanci tudi dobro vedo, kljub temu pa se le vedno oglašajo s svojimi »zahtevami«, to pa samo zato, da bi njihovi slovenski volilci brali, kako pridno da »delajo«. Da prvačijo v tem oziru poslanci SLS, ni treba še posebej omenjati. Tako ravnanje pa ni pošteno, ampak je preračunano samo na varanje nepoučene javnosti. Opozicijski poslanec »zahteva« v Belgradu prav lahko tudi milijon dinarjev na dan za vsakega svojega volilca, dosegel pa ne bo niti fička.

Kdo je tisti? V »Slovenskem Narodu« (o jejl!) smo našli sledeči izraz groze in strahu: »Ti zakupniki Slovenstva v svojem glasilu pišejo tako-le: Dokler ni bilo svetovne vojne, si Slovenci nismo upali misliti na svojo politično in gospodarsko neodvisnost. (Ali ni to res? op. ur.). Trenotek, ki se nam je ponujal l. 1918., smo srečno zamudili (ali ni to res? op. ur.) vsled nepripravljenosti in nesposobnosti naših političnih voditeljev z dr. naprej na odvisnost (ali ni to res? op. ur.). Obsojeni smo torej še za naprej na odvisnost (ali ni to res? op. ur.). — Med dobo, ki jo preživljamo danes, in v kateri smo živeli prej, pa je velikanska razlika. Prej smo mislili, da moramo ostati večni hlapci (ker smo morali prepevati »večna bode Avstrija, op. ur.), in da smemo pričakovati plačila za naše hlapčevsko trpljenje samo na — onem svetu. Danes pa mislimo drugače (je tudi že zadnji čas, op. ur.). Danes vemo sicer, da moramo še služiti. Dokler pa smo hlapci, se moramo naslanjati na eno ali drugo močno oporo, prav tako, kakor moramo privezati mlado in šibko drevo na močan kol, da ga ne zlomi veter. Nam je bila sreča mila, da smo našli najmočnejšo oporo pri Hrvatih, ne da bi bili žrtvovali ali da bi nam bilo treba žrtvovati le trohico naše neodvisnosti! Na kol privezano drevo se ne izpremeni v kol in tudi kol se ne izpremeni v drevo, ampak oboje ostane, kar je. — Tem stavkom dostavlja »Slovenski Narod« (o jejl!): »Kakšen evangelij je to, ki uči Slovence, da je v svobodni svoji državi še vedno hlapec? Kdo je tisti, ki oznanja, da je nam bila sreča mila, da smo našli najmočnejšo oporo pri Hrvatih, ne da bi bili žrtvovali ali da bi nam bilo treba žrtvovati le trohico naše neodvisno-

sti? — v isti sapi pa ščuje proti bratom Srbom, proti onim, ki so nas s potoki krvi osvobodili in nam bratski priznali vse pravice vladajočega naroda?! — Ljudje, ki oznanjajo take nauke, so ali tuji plačniki (slovensko: plačanci) ali pa izdajalci svojega naroda!« — Tako beremo v »Slov. Narodu« (o jejl!). — »Da neznani nam oberpatrijot ne bo radovedno vpraševal, »kdo je tisti, ki povemo, da so stale te besede natisnjene v »Slov. Republikancu« in da so od prve do zadnje črke popolnoma resnične! Kajti resnica je, da mi Slovenci v državi SHS prav nič ne odločujemo o svojih davkih. Kdor pa ne sme ali ne more odločevati o svojem denarju sam, ta je hlapec in ne gospod! Resnica je dalje, da smo Slovenci pač državljani kraljevine SHS, kakor smo bili v Avstriji državljani Avstrije, in da imamo kot državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slov. vse državljanske pravice, kakor jih imajo srb. in Hrvat. državljani kraljevine SHS, in kakor smo imeli tudi v Avstriji kot državljani iste državljanske pravice in dolžnosti kakor nemški državljani Avstrije. Resnica je, da v Avstriji kot narod nismo pomenili nič, in resnica je, da tudi v kraljevini SHS kot narod ne pomenimo nič, ampak samo kot državljani, torej kot posamezne osebe. Resnica je dalje, da mi ne ščujemo proti Srbom, kajti povedati to, kar je res, še ni ščuvanje. Zgodovinska resnica je dalje, da je celo antanto s Srbijo vred rešila samo Amerika, zato je bolje, ne preveč govoriti o potokih krvi samo na eni strani. Resnica je končno, da nam Srbi niso »bratski priznali vseh pravic vladajočega naroda«, ampak samo posamezne osebe uživajo vse državljanske pravice kot državljani kraljevine SHS, slovenski narod kot celota pa nima nobenih »pravice«, in je ravno zato in zaradi malega števila slovenskih državljanov obsojen v parlamentu na nezadovoljstvo napram Srbom, ki imajo zaradi velikega števila srbskih državljanov že samoposebi tudi vse pravice kot vladajoč narod. Teh besed pa mi napisal noben izdajalec svojega naroda in noben tuj plačanec, ampak natisnjene so v »Slovenskem Republikancu«, ki se upa povedati vse tako kakor je, ker nima potrebe telovaditi po raznih črevih, kakor mora to delati »Slov. Narod« (o jejl!).

»Kundak in batine.« »Kundak« je puškino kopito. Batine so udarci z debelo palico. Pri nas v Sloveniji zaenkrat še nismo tako srečni, da bi okušali blagre kundaka in batin, zato pa so ta vladna sredstva toliko bolj znana na Hrvaškem. Hrvaški listi namreč poročajo, da sta prišla v neko vas blizu Nove Gradiške dva žandarja in hotela posiliti mlado nečakinjo tamošnjega predsednika krajevnih organizacij HRSS Marijo Bralić. Ko je Bralić to uvidel, se je gnusnemu početju podivjanih surovežem uprl. Krik in vik je privabil tudi sosede, ki so oba žandarja tako namlatili, da je eden umrl,

drugi pa leži težko bolan v bolnišnici. Ko je stari Bralić videl, kaj se je zgodilo, je pobegnil v gozdove. Žandarmerija pa je hotela Bralića dobiti za vsako ceno v svoje roke. Zato so neke noči celo vas obkolili, polovili 10 kmetov in jih začeli neusmiljeno pretepati, da bi povedali, kje se skriva Bralić. S kundakom in z batinami so ubili nedolžnega kmeta An. Škoverljana, več kmetov pa telesno težko poškodovali. Take stvari se dogajajo v dvajsetem stoletju na Hrvaškem, potem pa pride vlada in se čudi, zakaj so hrvaški kmetje republikanci! Neverjetno umazanost pa so zagrešili demokratiški listi, tudi slovenski, s svojim poročilom o tem žalostnem dogodku. Poročali so namreč, da je kmet Bralić žandarja ubil zato, ker je republikanec in ker se je hotel nad žandarji maščevati zato, ker so žandarji razpustili organizacijo HRSS v tisti vasi!! Pošteno in pravilno pa je poročal o dogodku »Slovenec«, kar lojalno priznamo.

Strah ima velike oči. Odkar se je razvedelo, da se srbski radikali pogajajo z radičevci za sporazum, čegar posledica bi bila, da vstopijo radičevci v vlado, Pribičević pa bi moral pred vrata delati družbo dr. Korošcu, se je polastil slovenskih centralistov silen strah. Pošteno velik strah se prikazuje mariborskemu velikemu županu g. Pürkmayerju. Tega noč in dan mori spomin na one lepe dni, ko je pošiljal žandarje nad nedolžne republikanske kmete na Štajerskem, ko je zarisal naše agitatorje in ko se je v dno duše veselil, da pošta cele tedne »Slov. Republikanca« ni dostavljala naročnikom — danes pa pridejo ti prokleti republikanski vrage mogoče na vlado! Tako lepo je bilo vse narejeno, in tako natanko preračunano, da je bilo veselje! Če zmaga vsled žandarskega pritiska na republikance dr. Pivko — dobro; potem smo na konju. Če zmaga dr. Korošec, bo tudi dobro, ker se bo moral samo njemu, gospodu Pürkmayerju zahvaliti za svoje mandate, ker je samo on s svojimi žandarji republikance uvažal in ukrotil. Sedaj pa kaj takega! Kdo bi si bil to mislil! Ti prokleti republikanci, ti dvakrat prokleti Kelemina! Tako si gospod veliki župan mariborske oblasti grize dan za dnem nohte, pa brez potrebe. Če nas hoče ubogati in če hoče sebi dobro, mu damo en dober svet: Naroči naj se čimprej na »Slov. Republikanca«, če hoče, da bo ta prokleti Kelemina z njim prav zelo prijazen!

Po starem ruskem vzoru. V nekdanji caristični Rusiji so imeli navado, da so vselej, kedar so čutili, da je postala ta ali ona visoka oseba nepriljubljena, dali napraviti nanjo »atentat«. To ni bilo posebno težko, ker je imela caristična policija dovolj ljudi na razpolago za taka podjetja. Atentat se je končal vedno s »srečno rešitvijo« dotične osebe (ker je moral atentator streljati ali pa zagnati bombo mimo dotične osebe na druge ljudi), potem so pa priredili velike zahvalne sve-

Pevite z Zlatorog samo milom!

jaz sem zadovoljna z Zlatorog milom!

Pevite z Zlatorog samo milom!

čanosti za »srečno rešitev« in dotična oseba je postala potem zopet »splošno priljubljena«. Ta recept so včasih porabile tudi druge evropske vlade in kakor je videti, tudi v Belgradu ni ostal neznan. Listi namreč poročajo, da je belgrajska policija prišla na sled veliki zaroti proti vladi in proti parlamentu, ki so jo zasnovali belgrajski komunisti! Prav res, nihče drugi kot belgrajski »komunisti«! Pametnim ljudem ni treba na dolgo in na široko razlagati, da se vladi takih »zarotnikov«, kakor so »komunisti« v Belgradu, ni treba prav nič bati. Cela reč je narejena zato, da bi postala vlada »narodnega bloka« zopet »splošno priljubljena«.

»Prepeluhovci«. Zelo značilno za Slovence je, da nobene politične stranke ne morejo imenovati z njim pravim imenom, ampak da označujejo pristaše vseh političnih strank vedno in dosledno le z imeni raznih političnih voditeljev. Tako imenujemo socialne demokrate po voditeljih raznih frakcij »Kristanovce«, »Bernotovce« ali pa »Korunovce«. Samostojne demokrate imenuje slovenski svet »Žerjavovce«, eno vrsto klerikalcev imenujejo »Gosarjevce« itd. »Jutro« imenuje slovenske republikance »prepeluhovce«. — Ta način imenovanja političnih strank kaže silno politično plitkost slovenskih ljudi! Kakor da bi bile stranke in njihovi programi in njihovi politični principi odvisni od skromnih oseb! Mi s svoje strani pri vsem spoštovanju do oseb g. Prepeluha prav odločno ugovarjamo nazivu »prepeluhovci«, ker smo slovenski republikanci, ki imamo svoje možgane, da sami mislimo ž njimi, in ker ne maramo zapasti v tisto politično hakovstvo, ki ubija klerikalce in liberalce, ker nihče ali noče ali pa ne sme misliti sam, ampak mora vsako figo na cesti pogledati samo skozi Koroščeve ali pa Žerjavove špegle! Za klerikalne in liberalne »voditelje« je sicer oseb-

no jako prijetno, če z lahkoto vodi jo in komandirajo trume svojih brezniselnih backov, mi imamo pa v stranki raje samo enega z lastnimi možgani mislečega moža kot na stotine in na tisoče drvenih klad. Kdor hoče biti polnovreden republikanec, se mora navaditi misliti sam!

Sv. Jakob v Slovenskih goricah. Naš g. župnik in tukajšnji tajnik SLS izjavlja, da si želi novih volitev. Toda dvomimo, da bi bila ta njegova želja odkritosrčna. Zakaj v bližini njegovega župnišča je prav dosti zavednih republikancev. Pa tudi ostali bodo še spregledali, kakšno korist bodo prinesli štajerskim kmetom in viničarjem poslanci SLS. Že smo dobili zopet nove davke, a cene naši živini padajo. Od tega ima korist samo gospoda, ki ne zna ceniti kmečkoga truda in težkega dela. Klerikalci so se proglasili po volitvah kot zmagovalci, oni zastopajo našo deželo v Belgradu. Naj sedaj pokažejo, kaj so dosegli za naš kmečki in delavski stan! Poslanec SLS za Maribor levi breg lazi še vedno po Slovenskih goricah in obljublja avtonomijo; ne pove pa, da je isto že l. 1918. zapravlil g. dr. Korošec. Toda tudi ta politični lisjak bo končno spredel, da se ljudstvo ne da dolgo voditi za nos. Že prihaja tudi med nas nova luč, ki je značilna nove dobe.

Priporočljiva knjiga. Te dni je izšel prvi zvezek nove »Leposlovne knjižice«, ki prinaša povesti od Lovro Kuharja. Pisatelj je delavec in je sin kmetijskih starišev. Napisal je že več lepih stvari iz življenja delavcev. V tej knjigi je zbranih šest povesti, ki so prav čedno pisane in ki popisujejo življenje slovenskega delavca. Knjigo je založila »Zadružna založba« v Ljubljani in se naroča pri njej (Ljubljana, Aleksandrova cesta 5) ali pa pri drugih večjih knjigarnah.

Gospodarstvo.

Tržne cene v Ljubljani. V soboto so bile na ljubljanskem trgu sledeče cene: Goveje meso po 13 do 20 dinarjev kilo, telečje 20 do 25, svinjsko 20 do 25, špeh, 21—23.50. — Domači zajci 10—30 dinarjev komad. — Kokoši po 25 do 50 dinarjev, gosi po 87 dinarjev komad.

— Piščanci 30 do 60 dinarjev, golobi po 20 dinarjev par. — Mleko 3 do 3.50, surovo maslo 35, nov krompir po 8 do 10 dinarjev.

Tržne cene v Mariboru. Goveje meso po 12 do 20 dinarjev, telečje prve vrste 20 do 22.50, druge vrste 15 do 17.50, špeh 18 do 25 dinarjev

kilo. — Kokoši 22.50 do 23.50 komad, piščanci 30 do 60 dinarjev par. — Domači zajci 10 do 40 dinarjev komad.

Cene živine, telet in prašičev dne 16. maja 1925 v Ljubljani. Voli debeli za kg žive teže 9.75—10 Din, voli rejani 9—9.50 Din, voli za vprego po sposobnosti 8—9 Din, krave rejane 7—8 Din, krave klobasarice 3—3.50 Din, telice rejane 7—8 Din, biki težji debeli 8—9 Din, biki rejani 7—8 Din, teleta 12.50—13 Din, teleta rejna 12—12.25 Din, prašiči debeli 13—14 Din, peršutarji 12 do 13 Din, prašiči zaklani 17—18 Din, teleta zaklana 17—17.50 Din, banaški špeharji živi 17—17.50 Din. — Cene so ostale skoro neizpremenjene, a prodaja blaga se vrši jako počasi, ker je dosti blaga na trgu. Upanje je, da se sedanje cene pri govedu ohranijo. Cene telet pa bodo gotovo padle, kakor vsako leto ob nastopu prve vročine. Cene prašičem se bodo obdržale, ker tega blaga sedaj ni dosti na razpolago.

Sejmsko poročilo iz Maribora. Prignalo se je 19 konjev, 15 bikov, 150 volov, 414 krav in 17 telet. Skupaj 615 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 12. maja 1925 so bile sledeče (po 1 kg žive teže): debeli voli 9.75 do 10.50 Din, poldebili voli 8.50 do 9.50 Din, plemenski voli 7—8 Din, biki za klanje 4.75—6.25 Din, klavne krave debele 7—8.75 Din, plemenske krave 4.75—7 Din, krave za klobasarje 3—4.50 Din, molzne krave 4.50—6.75 Din, breje krave 4.50 do 6.75 Din, mlada živina 6.75—7.75 dinarjev. Prodalo se je 229 komadov. Volovsko meso I. in II. vrste

12—20 Din, telečje meso I. vrste 1 kg 20—22.50 Din, II. vrste 15 do 17.50 Din, svinjsko emso sveže 1 kg 12.50—30 Din.

Sejmsko poročilo iz Ptujja. Na živinski sejmu dne 5. maja je bilo prignanih 157 volov, prodanih 33 po 6.75—10 Din; 290 krav, prodanih 110 po 3.75—8.50 Din; 73 juncev, prodanih 14 po 6—7.50 Din; 115 junic, prodanih 30 po 5.25—8.75 dinarjev; 14 bikov, prodanih 6 po 6.75—8 Din; 91 konj, prodana 2; 77 kobil, prodanih 5; 17 žrebet, prodanih 4. — Na svinjski sejmu dne 6. maja so pripeljali 178 svinj, špehovne so prodajali po 13—15 Din; 248 prašičev, prodanih 121 po 12.75 do 10 Din. — Cene mesu: Govedina I. 17—20; II. 15—17.50; III. 13 do 15 Din. Teletina I. 20, II. 16, zrezek brez priklade 31. Din. Svinjina 18—30; slanina 22.50—26.50 dinarjev.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSKIH REPUBLIKANECV.

Odgovorni urednik Oskar Schiller. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Rabljene stvari

n. pr.: šivalni, pletilni, pisalni ali stroj sploš. aparat, kolo, motor, pohištvo, zlatnino, instrumente i. t. d.

prodane ali kupite

ugodno in hitro pri in potom zasebne posredovalnice tvrdke „Posredovalec“, Ljubljana, Sv. Petra c. 23/I. Stalna izbira.

Novo! **Največje zanimanje** Novo!

vlada za zgradbo **stanovanjskih hiš** v sistemu

„SEIDEL“

ker je zidanje v tem sistemu tehnično in ekonomsko dovršeno, najhitrejše in najcenejše. Splošno pozornost vzbujajo

nosilci sistema „SEIDEL“

ki nadomeščajo lesene stropnike, železobetonske preklade itd. Natančnejše podatke dobite pri stavbnem podjetju

in Ing. Viktor Acceto in drug.
Jakob Acceto, Ljubljana, Tabor štev. 2.

Stopnjice - Seidel - ograje

Inserirajte v „Slov. Republikancu“!

Rupim: Dunajski in Ljubljanski Zvon, Kres, Slov. Bčelo, Slov. Glasnik in vse druge knjige

HINKO SEVAR
antikvariat knjigarna
Ljubljana, Stari trg 34

Brošura
„Jugosloveni, Slovani in Jugoslovani“

ki je najboljši politično-kulturni spis, kar jih je bilo napisanih po vojni, se dobi v upravi našega lista in stane s poštnino **1e 4 Din.**

Narochi si kot Slovenec revijo „Novi Zapiski“ letnik 1922.

kompletni letnik, 10 zvezkov se še dobi v upravi našega časopisa in stane samo 10 Din.

Pozor, krojač, šivilja, nešivilja

Kaj ti koristi kraj brez pouka? Z natančnim poukom, preizkušenege po vsakem modelu ga dobiš na željo ekspresno po pošti v KROJNI SOLI, koncesionirani od ministrstva za trgovino in obrt.

Ljubljana, Židovska ulica štev. 5. Vsak mesec tečaj za krojače šivilje in nešivilje.

Ure Zlatnina

F. P. ZAJEC
optik
LJUBLJANA,
Stari trg 9.

Ščipalci Očala

Ljubljanska posojilnica

r. z. z. o. z. v Ljubljani. Telefon št. 9
Mestni trg št. 6

obrestuje vloge zelo ugodno in sicer:

vloge, ki jih izplačuje brez odpovedi,	po 8 %
vloge z enomesečno odpovedjo,	po 10 %
vloge z trimesečno odpovedjo,	po 12 %
vloge s šestmesečno odpovedjo,	po 14 %

Izvenljubljskim vlagateljem so na razpolago poštne položnice, da nimajo s pošiljanjem denarja nikakih stroškov.

Jamstvena glavica za vloge znaša že nad 11 milijonov dinarjev.

Posojila daje le proti popolni varnosti. proti vsaj trikratnemu kritju na vknjižbo in na poroštvo.

Inkaso faktur in menic. Trgovski krediti.

Najboljša

„Puch“ kolesa

po zelo ugodnih cenah dobite le pri
IGN. VOK, LJUBLJANA

Sodna ulica štev. 7.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

Ustanovljeno 1898

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Aleksandrova cesta 5

Telefon št. 367

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri brez vsakga odbitka.

Modni salon

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.

ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliške SLAMNIKE in KLOBUKE. Za ni klobuki vedno v zalogi. Popravila se sprejemajo.